

Uudenlaista oppimista aikuiskoulutukseen

Työelämälähtöinen opiskelu

Syksyllä 2011 sosionomi (AMK) –aikuskoulutuksen opiskelijat aloittivat pilottiryhmänä uudenlaisen OIS-pedagogisen mallin (Open Innovation Space) mukaisen opiskelun Savoniassa. Kokeilu on osa Savonian Open Innovation Space (OIS) – hanketta. Keskeistä koulutuskokeilussa oli lukuvuoden mittainen (1.9.-2011-31.5.2012) kehittämisprojekti, johon koulutuksen oppimistehtävät, virtuaalioppimisympäristöt ja innovatiiviset yhteisölliset työtavat linkittyivät.

Toimintaa toteutettiin yhteistyössä Ylä-Savon paikallisten toimijoiden, Savonian eri koulutusohjelmien ja Itä-Suomen yliopiston kanssa. Paikallisina avainkumppaneina olivat päiväkeskus Pysäkki, Ilvola-Säätiö, Ylä-Savon sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän vammaispalvelut (Ylä-Savon SOTE) ja päiväkotit Ruskolinna. Syksyn teema oli muuttuvat toimintaympäristöt ja tutkiva kehittäminen. Kevään teemana oli sosiaalialan yhteisöllinen asiantuntijuus ja innovointiosaaminen.

Kehittämisprojektin aikana aikuisopiskelijat, opettajat, avainkumppaniedustajat ja muut yhteistyötahot suunnittelivat monialaisesti ja kokeilivat uutta työtapa tai tuotetta avainkumppanityöpaikassa. Projektin loppuvaiheessa tuote tai työtapa otettiin käyttöön, arvioitiin ja pyrittiin levittämään muihin organisaatioihin.

OIS-opiskelun keskeiset asiat

Keskeistä toiminnassa on yhteistoiminnallisuus, monialainen asiantuntijuus sekä oppimistehtävien integrointi käytännön työympäristöön. Perinteisen opetuksen rinnalle on tullut luovan oppimisen ja innovatiivisten työskentelytapojen hyödyntämisen lisäksi virtuaaliympäristöjen käyttö oppimisessa.

Opettajat ja avainkumppaniedustajat työskentelivät työelämälähteisten opintojen sisällöllisinä ohjaajina ja oppimistehtävien lähtökohtana oli kehittämiskohteen löytäminen avainkumppanin toimintaympäristöstä. Tutkivat ja innovatiiviset oppimismenetelmät, kuten asiakashavainnot, työntekijöiden haastattelut, kyselyt sekä idea-camp iltapäivät ja pajatyöskentely yhdistivät teoriaa ja käytäntöä. Opettajan rooli oli opiskelijatiimin oppimisprosessin metodinen ohjaus autenttisissa oppimisympäristöissä sekä teoreettisen tiedon kytkeminen oppimiseen. Opiskelijan roolissa korostui tiimityöskentely, itseohjautuvuus ja tutkiva kehittäminen.

Oppimisen pedagoginen malli

Koulutuksen oppimistehtävät kytkettiin aitoihin työelämäympäristöihin ja tutkivan kehittämisen menetelmään. Innovaatioiden muodostamiseksi kiinteä yhteistyö avainkumppaneiden kanssa sekä teorian ja käytännön integrointi olivat avainasemassa. Oppimista motivoivat aidot oppimisympäristöt, opiskelijoiden mahdollisuus vaikuttaa työkäytäntöjen kehittämiseen, tiimityöskentely ja vertaistuki. Oppimisprosessin pedagoginen malli, virtuaalioppimisympäristöt ja innovatiiviset työtavat mahdollistivat opiskelijoiden, opettajien, avainkumppaniedustajien ja muiden tahojen yhteistyön.

OIS-toiminnan tavoite kokeilussa:

- » Uuden tuotteen tai työtavan kehittäminen monialaisesti avainkumppanin toimintaympäristöön
- » uudistuksen kokeilu ja käyttöönottosuunnitelman tekeminen
- » tuotteen tai toimintatavan käyttöönotto ja arviointi.

OIS- opiskelun soveltaminen käytäntöön

Olemme olleet mukana OIS- hankkeessa opiskelumme ensimmäisen lukuvuoden ajan. Keskeisenä asiana koulutuskokeilussa on ollut koko lukuvuoden kestänyt kehittämisprojekti, johon myös oppimistehtävät ovat linkittyneet. Olemme yhdessä OIS-opettajien ja työpaikan edustajien kanssa vieneet projektia eteenpäin, omissa avainkumppani ryhmissämme. Projektin aikana olemme koontuneet säännöllisesti kolmikanta neuvotteluihin. Lisäksi olemme käyttäneet virtuaalisia oppimisympäristöjä, Elgg ja ACP-yhteys. Pajatapaamisissa olemme yhdessä pohtineet oppimistehtäviin liittyvien teorioiden ja käytännön yhdistämistä.

Syyskuussa 2011 jakauduimme avainkumppani-työpaikkoihin. Tehtävämme oli havainnoida, tehdä haastatteluja ja keskustella avainkumppanin kanssa kehittämiskohteen löytämiseksi. Julkisissa vammaispalveluissa kehitettiin kuvakommunikaatiota päiväkeskukseen ja asumispalveluihin. Säätiön omistamassa vanhushuoneyksikössä vapaaehtoistyötä kehitettiin rekrytoimalla uusia vapaaehtoistyöntekijöitä. Yksityisessä päiväkodissa tavoitteena oli maaseutu ympäristön ja green care-ajattelun jalkauttaminen päiväkodin arkeen kummimaatilatoiminnan kautta. Kolmannen sektorin päihdetyössä kehitettiin uutta vapaaehtoisia ja asiakkaita aktivoivaa viriketoimintaa päihde- ja mielenterveyskuntoutujille.

Lokakuussa jatkoimme kehittämiskohteen monialaista ideointia Idea-camp tapahtumassa, jossa oli mukana mm. Savonia-amk:n muiden alojen opiskelijoita ja opettajia, avainkumppaneita sekä OIS- opettajia. Ideoiden arvioinnin kriteereinä oli idean toteutettavuus, innovatiivisuus ja vaikuttavuus. Arvioinnin perusteella jokaiseen ryhmään valittiin paras idea.

Ideoiden ja saamamme palautteen pohjalta laadimme projektisuunnitelman. Joulukuussa järjestimme OIS-seminaarin, jossa kaikki tiimit esittelivät projektejaan. Jälleen tapahtumassa oli mukana avainkumppanit, OIS-opettajat, TKI – henkilöstöä Savoniasta sekä muiden alojen opiskelijoita. Tammikuussa 2012 haimme teoreettista tietoa oppimistehtävää varten ja yhdistimme sen projektiimme. Helmikuussa teimme mallittamisen, jossa kuvasimme ideaamme ja arvioimme sen toimivuutta.

Maaliskuussa uusi tuote/työtapa otettiin käyttöön avainkumppaniyhteisössä. Päiväkeskus Pysäkin opiskelijatiimi järjesti loimulohi-ulkoilutapahtuman päiväkeskusten kävijöille ja huhtikuussa he veivät istutuslaatikoita päiväkeskukselle. Projektin jatkuvuutta ajatellen he tekivät Vuosikello-kansion, joka jaettiin Pysäkin eri yksiköihin. Kansiossa on joka kuukaudelle toiminta ehdotus, jota kävijät voivat toteuttaa sellaisenaan tai soveltaa mielensä mukaan. Kansio jaettiin kaikkiin toimipisteisiin.

Päiväkotit Ruskolinna maatilavierailu

Päiväkeskus Pysäkin ulkoilutapahtumassa loimutettiin lohta

Projektit esitellään 24.5.2012 Hyvinvointia innovaatiolla-
tapahtumassa Iisalmen kampuksella

Ruskolinnan päiväkodin opiskelijatiimi järjesti helmikuussa kummimaatilavieraailun, jossa päiväkodin lapset pääsivät seikkailemaan luontopolulla sekä tutustumaan maatilalla eläimiin. Maaliskuussa he veivät päiväkotiin ohjaajille suunnatun toimintakansion, sekä lasten kanssa yhdessä toteutettavan kerhopaketin heppa-teemalla. Huhtikuussa he toimittivat toisen kerhopaketin, jossa aiheena oli kasvun ihme.

SOTEN vammaispalveluiden opiskelijatiimi osallistui maaliskuussa yhteistyössä asiakkaiden ja henkilökunnan kanssa Savon Vammaisasuntosäätiön (Savas) järjestämään tilaisuuteen, jossa esiteltiin asiakkaille erilaisia vaihtoehtoja kuvakommunikaation käyttökeinoista. Huhtikuussa alkoi kuvien työstö SymWriter- ohjelman avulla asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.

Ilvola-Säätiön opiskelijatiimi kirjoitti Kaupunkilehden artikkelin vapaaehtoistyöstä, siihen liittyvästä koulutuksesta ja Ilvolan-Säätiön omasta hankkeesta. Helmi- ja maaliskuussa opiskelijatiimi tiedotti vapaaehtoisten koulutuksesta erilaisissa tilaisuuksissa. Tiimi osallistui vapaaehtoistyön ja -koulutuksen infotilaisuuksiin sekä ensimmäiseen vapaaehtoisten koulutuspäivään keskusteluilla ja toiminnallisella osuudella. Toukokuussa he aloittavat blogin vapaaehtoisuudesta yhdessä Ilvola-säätiön projektityöntekijän kanssa.

Esimerkki asiakkaan sosiaalisesta tarinasta

Huhti - ja toukokuussa vuorossa oli uuden mallin levittäminen muihin organisaatioihin. Ilvola-Säätiön tiimin projektitehtävänä oli etsiä uusi vapaaehtoistyön ja koulutuksen tiedottamismalli Säätiölle. Tänä keväänä Ilvola-Säätiö on saanut kahdeksan uutta vapaaehtoista ja aloittanut yhteistyöneuvottelut mahdollisen yhteistyökumppanin kanssa vapaaehtoistyön levittämiseksi Iisalmen lähialueille.

Vapaaehtoisten koulutuspäivä alkoi opiskelijoiden pitämällä herätteellä

Ruskolinnan päiväkodin kummimaatilatoiminta jatkuu hankkeessa mukana olleella maatilalla yritysmuotoisena. Tietoa toiminnasta jaetaan mm. Iisalmen Sanomissa ja suullisesti päiväkodin eri yksiköissä. Toimintaa on mahdollista soveltaa myös muissa sosiaalialan palveluissa, kuten vammais- tai vanhustyössä.

Ylä-Savon SOTE- tiimin tavoite on saada kuvakommunikaatiokäytäntö leviämään Ylä-Savon SOTE vammaispalveluiden päivätoimintaan ja asumispalveluyksiköihin. Talven aikana Vieremän Huitulanharjun Palvelukodin henkilökunta on osallistunut yhteisiin pajatapaamisiin. Päiväkeskus Pysäkin-ryhmä vei Vuosisikello-toimintakansion Iisalmen, Sonkajärven, Vieremän ja Kiuruveden yksiköihin.

Kiitos mielenkiinnostasi!!

Lisätietoja opintojaksosta:
Lehtori Anne-Leena Juntunen
anne-leena.juntunen@savonia.fi

Lisätietoja OIS-hankkeesta:
Projektipäällikkö Marja-Liisa Gröhn-Rissanen
marja-liisa.grohn-rissanen@savonia.fi